

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران مرکزی

دانشکده روانشناسی و علوم اجتماعی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش: جمعیت‌شناسی

عنوان:

بررسی عوامل اقتصادی اجتماعی و جمعیتی موثر بر باروری دبیران زن همسر دار

39-30 ساله شاغل در آموزش و پرورش ناحیه 1 شهرستان رشت

استاد راهنما:

دکتر سید رضا معینی

استاد مشاور:

سعید معدنی

پژوهشگر:

سیده سکینه هاشمی

بهار 1391

تقدیم به:

پیشگاه خداوندی که همواره که بالطف و عنایتش همراه من بوده و هست

تقدیم به مادر خوبم

که فریادرس بزرگ قلمم است پس نسبت به جبران ذره ای از محبت های بی دریغ

این ناخیز را با تمام خلوص و سپاس قلمم به پیشگاهت تقدیم می نمایم.

تقدیم به:

پدر بزرگوارم که با صبر و مهربانی تکیه گاه امنی برایم بوده و هست.

تقدیر و شکر

در این جابر خود لازم می دانم که از استاد ارجمندم جناب آقای دکتر سید رضا معینی
که با کمال فضل و بردباری در کلیه مراحل انجام این پژوهش مرا راهنمایی و هدایت
فرمودند شکر و قدرانی می نمایم

همچنین از استاد گرامی جناب آقای دکتر سعید معدنی که در این پژوهش بار راهنمایی های
خود مرا یاری نمودند شکر و قدرانی می نمایم.

بسمه تعالی

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب سیده سکینه هاشمی دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی 880649674 در رشته برنامه ریزی درسی که در تاریخ 91/3/24 از پایان نامه خود تحت عنوان نقد و بررسی رویکرد تربیت اخلاقی با توجه به تحلیل محتوای کتب فارسی دوره راهنمایی کسب نمره 18 و درجه عالی دفاع نموده ام بدین وسیله متعهد می شوم :

1. این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه ، کتاب ، مقاله و ...) استفاده نموده ام ، مطابق ضوابط و رویه های موجود ، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.
2. این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح ، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی ارائه نشده است.
3. چنانچه بعد از فراغت از تحصیل ، قصد استفاده و هر گونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از این پایان نامه داشته باشم ، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.
4. چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچ گونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی : سیده سکینه هاشمی

بسمه تعالی

در تاریخ: 91/3/24

دانشجوی کارشناسی ارشد خانم سیده سکینه هاشمی از پایان نامه خود دفاع نموده و با نمره 18
بحروف هجده و با درجه عالی مورد تصویب قرار گرفت.

امضا استاد راهنما

بسمه تعالی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

دانشکده روانشناسی و علوم اجتماعی

این فرم به منظور چاپ در پژوهشنامه دانشگاه می باشد

نام واحد دانشگاهی: تهران مرکزی	کد: 101	کد شناسایی پایان نامه :
عنوان پایان نامه: بررسی عوامل اقتصادی اجتماعی و جمعیتی موثر بر باروری دبیران زن همسر دار 39-30 ساله شاغل در آموزش و پرورش ناحیه 1 شهرستان رشت		
نام و نام خانوادگی دانشجو: سیده سکینه هاشمی	تاریخ شروع پایان نامه: 90/2/8	تاریخ اتمام پایان نامه: 91/3/24
شماره دانشجویی: 880649674	رشته تحصیلی: علوم اجتماعی-جمعیت شناسی	
استاد/استادان راهنما: سید رضا معینی		
استاد/استادان مشاور: سعید معدنی		
آدرس: رشت بلوار دیلمان خیابان حسابی کوچه پنجم ساختمان پدر طبقه 2		
چکیده پایان نامه (شامل خلاصه، اهداف، روش های اجرا و نتایج به دست آمده):		
<p>از آنجائیکه مهم ترین شاخص مؤثر بر رشد جمعیت است در این پژوهش به باروری و عوامل تأثیر گذار بر آن پرداخته شده است. در این تحقیق که با استفاده از روش پیمایش انجام شده است از طریق تمام شماری 160 دبیر همسر دار شاغل در مدارس ناحیه 1 رشت در سال 1390 که در سن 30-39 سال قرار دارن، علل اقتصادی، اجتماعی و جمعی مؤثر بر باروری آنها مورد مطالعه قرار گرفته است. ابزار مورد استفاده در این تحقیق پرسشنامه بوده است.</p> <p>پس از جمع آوری پرسشنامه ها، اطلاعات از طریق نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. آمار استنباطی مورد استفاده شامل آزمون خی دو و ضریب همبستگی، اسپیرمن پیرسون، و آستیودنت می باشد و نتایج بدست آمده در این پژوهش نشان می دهد که بین متغیرهای سن در اولین ازدواج، طول سال های همسر داری، بعد مطلوب خانوار زنان و نحوه تصرف محل سکونت با باروری رابطه معنا دار وجود دارد و بین متغیرهای درآمد خانواده، خاستگاه جغرافیایی زنان، تحصیلات زنان و آگاهی از روش های جلوگیری از حاملگی با باروری رابطه وجود ندارد که اثر اندک این متغیرها به دلیل تشابه سطح تحصیلات افراد مورد مطالعه است که اثر بسیار قوی آن تفاوت زنان از نظر متغیرهای فوق در باروری را نشان نمی دهد.</p>		

فهرست مطالب

صفحه	عناوین
	چکیده
2.....	مقدمه
3.....	1-1 بیان مسئله
5.....	2-1 اهمیت ضرورت پژوهش
5.....	3-1 اهداف پژوهش
6.....	4-1 سوالات تحقیق
6.....	5-1 فرضیه های تحقیق
7.....	6-1 چارچوب نظری
7.....	7-1 متغیرها و واژه های کلیدی
	فصل دوم ادبیات موضوع
9.....	1-2 ساینقه توجه به مسئله جمعیت جهان
10.....	2-2 تاریخچه جمعیت جهان
10.....	1-2-2 مرحله قبل از پیدایش کشاورزی
11.....	2-2-2 مرحله بعد از پیدایش کشاورزی
13.....	3-2-2 مرحله بعد از انقلاب صنعتی
15.....	3-2 افزایش جمعیت در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه
16.....	4-2 تحولات جمعیتی ایران
19.....	5-2 عوامل موثر در افزایش جمعیت
23.....	6-2 عوامل موثر باروری

- 23.....2-6-1 عوامل جمعیتی
- 24.....2-6-2 عوامل اقتصادی
- 24.....2-6-3 عوامل علوم اجتماعی ا
- 25.....2-6-4 عوامل محیطی
- 25.....2-6-5 عوامل آموزش و فرهنگی
- 25.....2-7 روند کنترل جمعیت در کشورهای توسعه یافته یا در حال توسعه
- 27.....2-8 تاثیر متقابل جمعیت و توسعه
- 29.....2-9 تاثیر جمعیت بر دموکراسی
- 29.....2-10 تاثیر جهانی شدن بر جمعیت
- 30.....2-11 تاثیر جمعیت بر جهانی شدن
- 30.....2-12 تنظیم خانواده و و ضرورت وجود آن
- 31.....2-13 تاریخچه سیاست های کنترل جمعیت و تنظیم خانواده در جهان
- 32.....2-14 سیاست و برنامه های تنظیم خانواده در ایران
- 35.....2-15 پیامد کنترل شدید جمعیت (سالمندی)
- 36.....2-16 آشنایی با وسایل پیشگیری از بارداری
- 36.....2-16-1 قرص های ضد بارداری
- 36.....2-16-2 کاندوم
- 37.....2-16-3 آی - یو - دی
- 37.....2-16-4 نورپلنت
- 37.....2-16-5 آمپول های پروژستون
- 37.....2-16-6 وازکتومی
- 38.....2-16-7 توبکتومی
- 38.....2-16-8 دیافراگم
- 38.....2-16-9 روش های منقطع (طبیعی)

38.....	10-16-2 اسفنج.....
38.....	11-16-2 مواد نطفه کش.....
38.....	17-2 پیشینه تحقیق..... ب.....
39.....	1-17-2 مطالعات خارجی.....
44.....	2-17-2 مطالعات داخلی.....

فصل سوم مطالعات نظری

51.....	1-3 مدل های باروری.....
51.....	1-1-3 مدل باروری مبتنی بر جامعه شناسی کلاسیک.....
52.....	2-1-3 مدل جامعه شناختی باروری.....
53.....	3-1-3 مدل متغیرهای بینابین.....
56.....	2-3 نظریه های باروری.....
56.....	1-2-3 نظریه انتقال جمعیت شناختی.....
58.....	2-2-3 نظریه های اقتصادی باروری.....
69.....	3-3 چهار چوب مورد نظر در پژوهش.....
70.....	4-3 مدل پژوهش.....

فصل چهارم روش شناسی تحقیق

72.....	1-4 معرفی محیط پژوهش.....
72.....	1-1-4 موقعیت جغرافیای استان.....
72.....	2-1-4 جغرافیای سیاسی استان.....
73.....	3-1-4 جاذبه های طبیعی استان.....
73.....	4-1-4 اقتصاد گیلان.....
73.....	5-1-4 مطبوعات.....
74.....	6-1-4 تاریخچه شهرستان رشت.....
74.....	2-4 روش تحقیق.....

74.....	3-4 جامعه آماری
75.....	4-4 حجم نمونه
75.....	5-4 روش گردآوری اطلاعات ج
75.....	6-4 روش تجزیه و تحلیل
76.....	7-4 متغیرهای مورد مطالعه و تعاریف آنها
78.....	8-4 روایی و اعتبار تحقیق
	9-4 نگاهی آماری به موقعیت زنان در استان گیلان و شهر رشت در مقایسه با کشور در سرشماری
78.....	سال 1385.....

فصل پنجم تجزیه و تحلیل یافته های تحقیق

82.....	1-5 توصیف داده ها
82.....	1-1-5 زنان برحسب گروههای سنی
84.....	2-1-5 زنان برحسب گروههای سنی همسر
86.....	3-1-5 زنان برحسب گروههای سنی در اولین ازدواج
88.....	4-1-5 زنان برحسب سطح تحصیلات
90.....	5-1-5 زنان برحسب مرتبه ازدواج
92.....	6-1-5 زنان برحسب خاستگاه جغرافیایی
94.....	7-1-5 زنان برحسب خاستگاه جغرافیایی همسر
96.....	8-1-5 زنان برحسب محل سکونت
99.....	9-1-5 زنان برحسب مدت سکونت
101.....	10-1-5 زنان برحسب سطح تحصیلات همسر
103.....	11-1-5 زنان برحسب فعالیت اقتصادی همسر
105.....	12-1-5 زنان برحسب گروههای شغلی همسر
107.....	13-1-5 زنان برحسب فرزندزایی
109.....	14-1-5 زنان برحسب وضعیت بارداری در حال حاضر

- 111.....15-1-5 زنان برحسب تعداد مطلوب فرزندان
- 113.....16-1-5 زنان برحسب داشتن تعداد مطلوب فرزندان
- 115.....17-1-5 زنان برحسب داشتن جنسیت د
- 117.....18-1-5 زنان برحسب ترجیح جنسی ..
- 119.....19-1-5 زنان برحسب آشنایی با وسایل جلوگیری ..
- 121.....20-1-5 زنان برحسب استفاده از وسایل جلوگیری ..
- 123.....21-1-5 زنان برحسب روش جلوگیری ..
- 125.....22-1-5 زنان برحسب نحوه آشنایی با وسایل جلوگیری ..
- 127.....23-1-5 زنان برحسب نحوه تصرف محل مسکونی ..
- 129.....24-1-5 زنان برحسب متوسط درآمد ماهیانه خانواده ..
- 131.....25-1-5 زنان برحسب وضعیت باروری ..
- 133.....26-1-5 زنان برحسب طول سالهای همسراری ..
- 135.....2-5 تجزیه و تحلیل استتاجی ..
- 135.....1-2-5 آزمون فرضیه اول ..
- 137.....2-2-5 آزمون فرضیه دوم ..
- 139.....3-2-5 آزمون فرضیه سوم ..
- 140.....4-2-5 آزمون فرضیه چهارم ..
- 142.....5-2-5 آزمون فرضیه پنجم ..
- 144.....6-2-5 آزمون فرضیه ششم ..
- 146.....7-2-5 آزمون فرضیه هفتم ..
- 148.....8-2-5 آزمون فرضیه هشتم ..

فصل ششم: نتیجه گیری و پیشنهادات

- 151.....1-6 طرح مجدد مسئله پژوهش ..
- 151.....2-6 جمع بندی و نتیجه گیری ..

153..... 3-6 پیشنهادات

155..... 4-6 محدودیتهای تحقیق

156..... محاسبات آماری مقایسه ای زنان در شهر رشت در مقایسه با کل کشور.....

173..... نمونه پرسشنامه

منابع و مأخذ

181..... منابع

فهرست جداول

- جدول 1-2: برآورد جمعیت دنیا از سال 8000 قبل از میلاد تا سال 2003.....14
- جدول 2-2: جمعیت ایران و میزان رشد سالانه سال های 1385-1260.....18
- جدول 3-2: میزان رشد سالانه و زمان دو برابر شدن جمعیت بین سال های 1375-1260.....20
- جدول 1-1-5: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری براساس گروه های سنی زنان.....82
- جدول 2-1-5: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری براساس گروه های سنی همسر.....84
- جدول 3-1-5: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری براساس گروه های سنی در اولین ازدواج.....86
- جدول 4-1-5: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری براساس سطح تحصیلات زنان.....88
- جدول 5-1-5: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری بر حسب مرتبه ازدواج.....90
- جدول 6-1-5: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری براساس خاستگاه جغرافیایی زنان.....92
- جدول 7-1-5: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری براساس خاستگاه جغرافیایی همسر.....94
- جدول 8-1-5: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری براساس محل سکونت.....96
- جدول 9-1-5: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری براساس مدت سکونت.....99
- جدول 10-1-5: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری براساس سطح تحصیلات همسر.....101
- جدول 11-1-5: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری براساس فعالیت اقتصادی همسر.....103

- جدول 5-1-12: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری براساس گروه های شغلی همسر.....105
- جدول 5-1-13: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری براساس فرزندزایی.....107
- جدول 5-1-14: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری براساس وضعیت بارداری در حال حاضر.....109
- جدول 5-1-15: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری براساس تعداد مطلوب فرزندان.....111
- جدول 5-1-16: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری براساس داشتن تعداد مطلوب فرزندان.....113
- جدول 5-1-17: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری براساس جنسیت مطلوب فرزندان.....115
- جدول 5-1-18: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری براساس ترجیح جنسی.....117
- جدول 5-1-19: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری براساس آشنایی با وسایل جلوگیری...119
- جدول 5-1-20: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری براساس استفاده از وسایل جلوگیری..121
- جدول 5-1-21: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری براساس روش جلوگیری.....123
- جدول 5-1-22: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری براساس نحوه آشنایی با وسایل جلوگیری.....125
- جدول 5-1-23: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری براساس نحوه تصرف محل مسکونی..127
- جدول 5-1-24: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری براساس متوسط درآمد ماهیانه خانواده.....129
- جدول 5-1-25: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری براساس وضعیت باروری.....131

- جدول 5-1-26: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری براساس طول سال های همسررداری..133
- جدول 5-2-1: ضریب همبستگی اسپیرمن میان دو متغیر سن در اولین ازدواج و باروری
 زنان..... ح135
- جدول 5-2-2: آزمون خی دو میان دو متغیر سن در اولین ازدواج و باروری زنان.....136
- جدول 5-2-3: ضریب همبستگی اسپیرمن میان دو متغیر درآمد خانوار و باروری.....137
- جدول 5-2-4: آزمون خی دو میان دو متغیر درآمد خانوار و باروری.....138
- جدول 5-2-5: آزمون T-Test میان دو متغیر خاستگاه جغرافیایی زنان و
 باروری.....139
- جدول 5-2-6: ضریب همبستگی اسپیرمن میان دو متغیر سطح تحصیلات و باروری.....140
- جدول 5-2-7: آزمون خی دو میان دو متغیر سطح تحصیلات و باروری.....141
- جدول 5-2-8: ضریب همبستگی اسپیرمن میان دو متغیر طول سال های همسررداری و
 باروری.....142
- جدول 5-2-9: آزمون خی دو میان دو متغیر طول سال های همسررداری و باروری.....143
- جدول 5-2-10: ضریب همبستگی اسپیرمن میان دو متغیر آگاهی از روش های جلوگیری از
 حاملگی و باروری.....144
- جدول 5-2-11: آزمون خی دو میان دو متغیر آگاهی از روش های جلوگیری از حاملگی و
 باروری.....145
- جدول 5-2-12: ضریب همبستگی اسپیرمن میان دو متغیر بعد مطلوب خانوار و
 باروری.....146.

جدول 5-2-13: آزمون خي دو ميان دو متغير بعد مطلوب خانوار و باروري.....147

جدول 5-2-14: ضريب همبستگي اسپر ط تغير نحوه تصرف محل مسكوني و
باروري.....148

جدول 5-2-15: آزمون خي دو ميان دو متغير نحوه تصرف محل مسكوني و باروري.....149

فهرست نمودارها

- نمودار 1-2: زمان دو برابر شدن جمعیت بین سال های 1260-1375.....21
- نمودار 2-2: میزان رشد سالانه جمعیت بین سال های 1260-1375.....22
- نمودار 1-1-5: زنان بر حسب گروه های سنی.....83
- نمودار 2-1-5: زنان بر حسب گروه های سنی همسر.....85
- نمودار 3-1-5: زنان بر حسب گروه های سنی در اولین ازدواج.....87
- نمودار 4-1-5: زنان بر حسب سطح تحصیلات.....89
- نمودار 5-1-5: زنان بر حسب مرتبه ازدواج.....91
- نمودار 6-1-5: زنان بر حسب خاستگاه جغرافیایی.....93
- نمودار 7-1-5: زنان بر حسب خاستگاه جغرافیایی همسر.....95
- نمودار 8-1-5: زنان بر حسب محل سکونت.....97
- نمودار 9-1-5: زنان بر حسب مدت سکونت.....100
- نمودار 10-1-5: زنان بر حسب سطح تحصیلات همسر.....102
- نمودار 11-1-5: زنان بر حسب فعالیت اقتصادی همسر.....104
- نمودار 12-1-5: زنان بر حسب گروه های شغلی همسر.....106
- نمودار 13-1-5: زنان بر حسب فرزندزایی.....108
- نمودار 14-1-5: زنان بر حسب وضعیت بارداری در حال حاضر.....110
- نمودار 15-1-5: زنان بر حسب تعداد مطلوب فرزندان.....112

- 114.....نمودار 5-1-16 : زنان بر حسب داشتن تعداد مطلوب فرزندان.....
- 116.....نمودار 5-1-17 : زنان بر حسب جنسیت مطلوب فرزندان.....
- 118.....نمودار 5-1-18 : زنان بر حسب ترجیح جنسی.....
- 120.....نمودار 5-1-19 : زنان بر حسب آشنایی با وسایل جلوگیری.....
- 122.....نمودار 5-1-20 : زنان بر حسب استفاده از وسایل جلوگیری.....
- 124.....نمودار 5-1-21 : زنان بر حسب روش جلوگیری.....
- 126.....نمودار 5-1-22 : زنان بر حسب نحوه آشنایی با وسایل جلوگیری.....
- 128.....نمودار 5-1-23 : زنان بر حسب نحوه تصرف محل مسکونی.....
- 130.....نمودار 5-1-24 : زنان بر حسب متوسط درآمد ماهیانه خانواده.....
- 132.....نمودار 5-1-25 : زنان بر حسب وضعیت باروری.....
- 134.....نمودار 5-1-26 : زنان بر حسب طول سال های همسراری.....

